

Набережна К. О., магістрант гр. ФБС-17-1мз,
Фатюха В.В., к.е.н., доц. – науковий керівник

УПРАВЛІННЯ ЛІКВІДНІСТЮ КОМЕРЦІЙНОГО БАНКУ В УМОВАХ НЕСТАБІЛЬНОЇ ЕКОНОМІКИ

Запорізька державна інженерна академія, кафедра ФБСС

Запорукою успіху будь-якого банку є ефективне управління ліквідністю. Воно є одним із ключових елементів менеджменту банку. Оскільки ліквідність забезпечує платоспроможність кредитної установи, то природно, що менеджери банку здійснюють постійний моніторинг і контроль за її рівнем. Це, в свою чергу, потребує розроблення ефективних управлінських інструментів, які б давали змогу відстежувати і нівелювати вплив на рівень ліквідності як зовнішніх, так і внутрішніх факторів. При побудові схеми управління ліквідністю доцільно враховувати такі її особливості: 1) наявність різних підходів до визначення ліквідності, що призводить до виникнення значної кількості методів (способів) її оцінки; 2) тісний взаємозв'язок між ліквідністю і дохідністю.

Термін «ліквідність» (від лат. Liquidus - рідкий, текучий) у буквальному значенні слова означає легкість реалізації, продажі, перетворення матеріальних цінностей у кошти.

Поняття ліквідність комерційного банку означає можливість банку своєчасно і повно забезпечувати виконання своїх боргових і фінансових зобов'язань перед усіма контрагентами, що визначається наявністю достатнього власного капіталу банку, оптимальним розміщенням і величиною коштів по статтях активу і пасиву балансу з урахуванням відповідних термінів. Іншими словами, ліквідність комерційного банку базується на постійній підтримці об'єктивно необхідного співвідношення між трьома її складовими - власним капіталом банку, залученими і розміщеними ним коштами шляхом оперативного керування їхніми структурними елементами.

Розгляд місця і ролі ліквідності в реалізації основних функцій комерційного банку дало змогу виділити кілька рівнів аналізу. Залежно від характеризуваного предмета ліквідність розглядається на кожному з трьох взаємопов'язаних, ієрархічних (тобто таких, що ускладнюються і розширюються, включаючи в себе попередні) рівнях: як статична ліквідність структурних елементів балансу, динамічна ліквідність балансу і ліквідність банку загалом. Ліквідність – це здатність фінансового інструменту (який є за своєю суттю гарантійним зобов'язанням про повернення взятих у кредит коштів) трансформуватися у грошову форму, а ступінь ліквідності визначається характером цієї трансформації. Додатна ліквідність активів зумовлена їх якістю (надійністю, терміновістю і дохідністю), а також можливістю дострокової реалізації, які не мають оборотні активи (позички) жорстко зв'язані кредитними відносинами. Тому стверджується, що запас високоліквідних активів банку, які можна продати у разі необхідності, і теоретично, і практично рівнозначний якісному, диверсифікованому портфелю його цінних паперів. Якість від'ємної ліквідності має прямо протилежне значення. Для банку, насамперед, важлива стабільність боргових зобов'язань, сталість сум і термінів повернення.

Таким чином, кожний комерційний банк повинний самостійно забезпечувати підтримку своєї ліквідності на заданому рівні на основі як аналізу її стану, що складається на конкретні періоди часу, так і прогнозування результатів діяльності і проведення в наступному науково-обґрунтованої економічної політики в області формування статутного капіталу, фондів спеціального призначення і резервів, залучення позикових коштів сторонніх організацій, здійснення активних кредитних операцій.